OBČINSKI NAGRAJENCI 1976

Na predlog žirije za občinske nagrade in priznanja so delegati 15. aprila na skupni seji treh zborov soglasno sprejeli sklep o podelitvi 5. nagrad in 9. priznanj občine Ljubljana Moste-Polje za leto 1976. Podelitev bo na osrednji občinski proslavi v športni dvorani Kodeljevo, 26. aprila. V prihodnji številki bomo predstavili tudi letošnje dobitnike srebrnih priznanj OF in dobitnike srebrnih znakov sindikata Slovenije.

NAGRADA
IVAN AVSEC – področje gospodarstva

IVAN AVSEC, direktor industrije transportnih in hidravličnih strojev, je s svojim nesebičnim in družbeno angažiranim delom bistveno prispeval k njenemu hitremu razvoju.

Bistven je njegov prispevek pri rasti te delovne organizacije, saj je iz majhne delavnice za proizvodnjo vijačarjev in *stiskalnic* zraslа specializirana delovna organizacija.

Pri svojem delu je težil k specializaciji in povečanju proizvodnje ter k uvajanju sodobnih organizacijskih in tehnoloških metod dela. *Zlasti je pomembno* njegovo delo pri razvijanju in modernizaciji talnega transporta.

Poleg dela v lastni delovni organizaciji je deloval tudi pri združevanju delovnih organizacij kovinsko-predelovalne industrije SR Slovenije. Uspešen gospodarski razvoj, ki ga je dosegel kolektiv pod njegovim vodstvom, je bil pogojen z aktivnim družbenopolitičnim delovanjem in razvojem samoupravljanja v delovnem kolektivu.

NAGRADA
FRIDERIK KELE – področje gospodarstva

Friderik KELE, svetnik za ekonomska vprašanja v HP Kolinska, je s svojim dolgoletnim delom v tej delovni organizaciji pripomogel k razvoju te delovne organizacije do današnjega obsega, ko zavzema eno vodilnih mest v slovenski in jugoslovanski živilski industriji.

Zlasti velik je njegov delež pri povečevanju produktivnosti in uvajanju novih kvalitetnih prehrambenih izdelkov, ki so plod dela organizirane razvojne službe v podjetju in nastopajo na tržišču pod svojimi blagovnimi znamkami.

Tako organizirano domače raziskovalno delo in sodelovanje s tujimi partnerji živilske industrije omogoča podjetju, da se v veliki meri vključuje v izvoz.

Pomembno je tudi njegovo delo pri uvajanju novih socialističnih oblik organiziranja v TOZD, s katerim je bistveno vplival na izboljšanje ekonomskega položaja in razvojnih perspektiv gospodarske organizacije.

NAGRADA
ALBERT ŠIBLI – področje družbene dejavnosti

Albert ŠIBLI, ravnatelj osnovne šole Toneta Trtnika-Tomaža, je vzoren učitelj in organizator kulturno-prosvetnega in družbenopolitičnega razvoja v krajevni skupnosti Zadvor in na šoli.

Že v rani mladosti je deloval kot organizator v mladinski organizaciji v Celju in se udeleževal mladinskih delovnih akcij.

Vsa leta svojega dela, tudi po hribovitih krajih naše občine, je veljal za vzornega u čitelja in organizatorja kulturnega življenja. Osnovna bit njegovega delovanja je, da kot ravnatelj vnaša v šolo in delovni kolektiv socialistični duh vzgoje tako pri pouku kot v medsebojnih odnosih članov delovne skupnosti. Sprejema in posreduje predloge najsodobnejših metod pouka in jih prenaša na vse pedagoške delavce šole. Njegova skrb je, da bi bila šola čim bolj povezana z dejvnostjo v krajevni skupnosti.

NAGRADA
FANI TOMIČEVIČ – področje družbenopolitične dejavnosti

Fani TOMIČEVIČ je v predvojni Jugoslaviji kot delavka v tovarni Saturnus sodelovala v tovarniškem ilegalnem aktivu Rdeča pomoč, ki je pod vodstvom komunistične partije zbiral denarne prispevke, širil komunistično literaturo ipd. Sodelovala je tudi v naprednih akcijah sindikalnega gibanja.

V NOB se je vključila leta 1941, in sicer v terenski odbor OF, ter vodila terensko organizacijo SPŽ. Leta 1942 je postala članica rajonskih partijskih komitejev in rajonskih odborov OF v Mostah in nato v Šiški, leta 1943 pa sekretarka okrožnega odbora Delavske enotnosti za Ljubljano.

Delovala je tudi v političnih organizacijah in organih oblasti. Bila je odbornica prvega rajonskega ljudskega odbora Moste, od leta 1947 dalje tudi mestnega in okrajnega ljudskega odbora.

Po osvoboditvi je bila tudi sedem let članica prvega rajonskega komiteja KP v Mostah, nato mestnega oziroma okrajnega komiteja. Bila je tudi članica prvega rajonskega odbora OF. Po osvoboditvi je več let sodelovala v mestnem, okrajnem in republiškem odboru socialistične zveze.

Sedaj je predsednica komisije za odlikovanja in žirije za priznanja OF pri občinski konferenci SZDL, članica občinskega odbora ZZB Moste-Polje, članica mestne konference za družbeno aktivnost žensk in članica komisije oziroma žirije za priznanja OF pri mestni konferenci SZDL Ljubljana.

PRIZNANJE
Danijel FILIPIČ – področje gospodarstva

Danijel FILIPIČ je pričel delati kot nekvalificirani transportni delavec. Pri delu je pokazal veliko zanimanje in željo, da se ob delu dodatno izpopolnjuje. Trenutno dela kot izdelovalec avtomatskih naprav in je prvi specialist za popravilo gonilnikov hidravlike in drugih avtomatov.

S svojim delom in znanjem veliko prispeva k dviganju produktivnosti v delovni organizaciji, saj svojo strokovnost nesebično posreduje vsem delavcem v podjetju, ki opravljajo podobno delo.

PRIZNANJE
LEOPOLD KOS – področje družbenopolitične dejavnosti

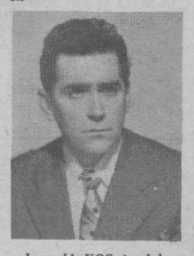

Leopold KOS je dolgoletni družbenopolitični delavec. Od leta 1967 je bil aktiven predsednik krajevne skupnosti Ljubljana Moste in dosegel zavidljive uspehe v poglabljanju krajevne samouprave ter pri afirmaciji krajevne skupnosti. Pod njegovim vodstvom je krajevna skupnost sispešno delovala in je bila zgled drugim krajevnim skupnostim v občini in mestu. Posebno skrb je posvetil pravilnemu kadrovanju v samoupravne organe KS. Od leta 1969 dalje je bil odbornik skupščine občine Ljubljana Moste-Polje. Sodeloval je v raznih komisijah in uspešno zastopal svojo volilno enoto, s katero je imel tesne stike. Leta 1974 je bil izvoljen za delegata družbenopolitičnega zbora skupščine občine Ljubljana Moste-Polje.

Po preselitvi v KS Nove Jarše je tam prevzel funkcijo predsednika krajevne organizacije SZDL in postal član sveta KS. Sodeluje pri raznih komisijah v KS in v koordinacijskem odboru za krajevne skupnosti pri MK SZDL Ljubljana. Pred sprejemanjem nove ustave je sodeloval pri oblikovanju statutov KS in vodil komisijo, ki je izdelala osnutek statuta.

PRIZNANJE
Ivan LUKANČIČ – področje družbenih dejavnosti

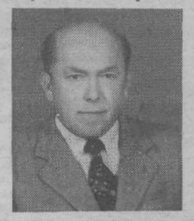

Ivan LUKANČIČ je režiser in igralec KUD Svoboda Zalog. Pod njegovim vodstvom društvo dosega vidne uspehe v okviru zveze kulturno-prosvetnih organizacij. Pomembno je njegovo delo z mladimi igralci. Pod njegovim vodstvom deluje tudi pionirski lutkovni križek.

Vse svoje delo je posvetil dvigu umetniške ravni igralcev. Vzgojil je večje število mladih talentiranih igralcev, sam pa odigral večje število zahtevnih karakternih vlog, kar ga postavlja med vidnejše interprete amaterskih odrov.

PRIZNANJE
Jože MAVRIČ – področje družbenih dejavnosti

Jože MAVRIČ je trener TVD Partizan Zelena jama in eden od trenerjev ženske državne reprezentance v orodni telovadbi. S svojim izjemno požrtvovalnim delom je uspel vzgojiti pri TVD Partizan Zelena jama vrsto mladih vrhunskih tekmovalk.

Na njegovo pobudo društvo organizira vsakoletno

odprto prvenstvo Zelene jame v ženski športni gimnastiki, ki je postalo osrednja športna prireditev v občini in tudi v Sloveniji.

PRIZNANJE
Ljuba NOVAK – področje družbenopolitične dejavnosti

Ljuba NOVAK je zaposlena na osnovni šoli Polje od leta 1963 na delovnem mestu učiteljice 5. razreda. Njeno delo je bilo vseskozi prežeto z aktivnostjo in dejavnostjo tako na delovnem mestu kot v okviru šole. Neprestano je vnašala v pedagoško delo nove oblike in metode ter prek njih skušala zagotoviti večje delovne rezultate pri vseh učencih 5. razredov. Uspela je bistveno vplivati in oblikovati učenca kot subjekt vzgoje. Učencem je oblikovala prave socialistične vrednote ter jih vključevala v samoupravno socialistično družbo.

Vseskozi se je aktivno vključevala v samoupravno življenje na šoli. Sedaj je delegatka družbenopolitičnega zbora skupščine občine Ljubljana Moste-Polje. Sodeluje tudi v komisijah pri KS.

Takoj ko se je vključila v delo osnovne šole Polje, je prevzela organiziranje folklorne skupine in vodenje pevskega zbora. V tej zunajšolski aktivnosti uspešno deluje še danes.

PRIZNANJE
OO ZSMS DOLSKO – področje družbenopolitične dejavnosti

Mladinski aktiv Dolsko je bil ustanovljen v začetku leta 1974 na pobudo kulturno-umetniškega društva in mladinskega aktiva Laze.

V OO ZSMS Dolsko je vključenih 90 % mladih iz KS. Šest najaktivnejših mladincev je bilo sprejetih v članstvo ZK. Mladi so aktivni tudi pri izvajanju programa dela krajevne skupnosti.

OO ZSMS ima 120 aktivnih članov. Njihovo delo je zaživelo predvsem po mladinskih kongresih v letu 1974, ko so se zavzeli za uresničevanje sprejetih dokumentov.

Mladi so se množično vključili v mladinsko pohodno partizansko četo Vide Pregarc, ki šteje že 120 članov. Ustanovili so jo v lanskem letu ob praznovanju 30-letnice osvoboditve, ko so organizirali srečanja z borci in prisluhnili obujanjem spominov iz NOB.

Organizirali so vrsto uspelih športnih tekmovanj v namiznem tenisu, malem nogometu, košarki in šahu ter dvakrat smučarske skoke za pionirje in mladince. Prireditelji so tudi orientacijski pohod na 8 km dolgi progi. Okrog 80 mladincev je ob pomoči strokovnjakov podjetja Slovenija ceste zgradilo asfaltno športno ploščad. V akcijo so vložili 1500 prostovoljnih delovnih ur.

OO ZSMS Dolsko je aktivirala in organizirala mladino v aktivno in množično udeležbo mladih pri družbenopolitičnem delu, delu krajevne skupnosti in zlasti na področju ljudske obrambe.

PRIZNANJE
Ivan PUŠNIK – področje družbenih dejavnosti

Ivan PUŠNIK je predsednik društva invalidov Moste-Polje. Kot stoodstotni invalid uspešno vodi društvo od njegove ustanovitve dalje. Poleg tega opravlja še vrsto nalog v drugih organizacijah.

Vse delo opravlja prostovoljno z veliko osebnega odpovedovanja in z velikimi telesnimi napori, vendar z zavestjo, da s svojim delom lajša življenje in daje pomoč *tistim, ki so jo najbolj* potrebni.

Vse njegovo delo je usmerjeno k mobilizaciji tudi za vzpostavljanje čim bolj humanih medsebojnih odnosov.

PRIZNANJE
Franc LOZINŠEK – področje družbenih dejavnosti

Franc LOZINŠEK, direktor centra za socialno delo, je s svojim strokovnim in nesebičnim delom bistveno prispeval k uvedbi sodobne organizacije in metod dela v centru.

Pri svojem delu je nenehno skrbel za strokovni dvig delavcev centra za socialno delo. Z dopolnilnim izobraževanjem je bila postavljena nova organizacija dela, saj je center polivalentnega opravljanja nalog prešel na specializacijo po posameznih področjih, kar daje boljše rezultate dela.

Organiziral je ustanovitnike, da s prispevki čimprej omogočijo to akcijo. Med obrtniki pa je slišati tudi predloge, da bi prevzeli nad domom patronat. To so seveda še osamljene pobude, o katerih pa bodo razpravljali na prvi seji združenja.

Mislimo, da tako razumevajoč odnos samostojnih obrtnikov v komajda ustanovljenem združenju ni potrebno posebej komentirati.

S. G.

ZA VEČJO VARNOST NAS VSEH

Na skupni seji predsedstva občinske konference SZDL in komiteja občinske konference ZKS so govorili o varnostnih razmerah v občini, poročilu o delu postaj milice Moste in Polje ter o osnutku družbenega dogovora o družbeni samozaščiti.

V razpravi so ugotovili, da so varnostne razmere v občini dokaj ugodne, da pa so kljub tej oceni posamezni problemi, ki negativno delujejo pri razvoju. samoupravne socialistične družbe. Opozorili so zlasti na varovanje družbene lastnine v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih ter pri tem ugotovili, da se delovni ljudje in občani vse premalo zavedajo, da z družbeno lastnino samo razpolagajo in upravljajo v svojem oziroma družbenem interesu. Veliko je še namerč primerov namernega uničevanja objektov, strojnih naprav, proizvodov dela, zelenic, nasadov, športnih in drugih objektov, ki služijo celotni družbi in posameznikv v njej. Premalo je tudi poskrbljeno za varnost in čuvanje objektov v družbeni lasti. Glede na te ugotovitve se bodo morali pri preštevanju teh vprašanj bolj angažirati samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in samoupravna delavska kontrola.

Delo postaj milice Moste in Polje je bilo v preteklem letu na kvalitetni ravni. S preventivnimi ukrepi so bili odpravljeni številni primeri kršenja javnega reda in mira ter odpravljena kazniva dejanja. Tudi napodročju prometne varnosti je bilo mnogo storjenega zlasti pri odpravljanju vzrokov lažjih ali hujših prometnih nesreč in momentov, ki ogrožajo varnost občanov. Delavci milice so obravnavali številna kazniva dejanja in jih v pretežni meri tudi uspešno rešili. V razpravi o delu milice smo večkrat slišali željo, da bi delovni ljudje in občani bolj sodelovali z delavci milice pri odkrivanju in ugotavljanju družbeno škodljivih dejanj. V delavcih milice ne bi smeli videti le uniformiranih osebnosti, ampak osebnosti, ki skrbe za dobro počutje šlehernega občana.

Ko je tekla razprava o osnutku družbenega dogovora o družbeni samozaščiti, so člani obeh vodstev ugotovili, da bomo z družbenim dogovorom normativno uredili področje družbene samozaščite v občini, z oblikami in nalogami, ki izvirajo iz določil družbenega dogovora organizirali družbenopolitično zaščito na vseh področjih dela in življenja ter skrbeli za varnostno kulturo delovnih ljudi in občanov. Podružabljanje družbene samozaščite bo tonej pomenilo delovno obveznost vseh podpisnikov družbenega dogovora. Zato bo to naloga, ki jo moramo vtkati v vse pore družbenega življenja. IVAN KUHAR

SVETI POTROŠNIKOV

ZAUPANJE ZA ZAUPANJE

POHVALNO PRIZNANJE DELAVKAM IN DELAVCEM PRODAJALNE MERCATOR NA ŠMARTINSKI CESTI 10

Potrošniki so pri nakupu blaga v trgovini srečujemo z različnimi stopnjami kulturne postrežbe, vljudnostjo, natančnostjo pri tehtanju, kvaliteto blaga, založenostjo in podobno. Ponekod so bolj prijazni in ustrežljivi, ponekod manj, zgodi pa se tudi, da je kulturna postrežba zelo slaba. To je dalo svetu potrošnikov v Novih Jaršah pobudo, da je sprejel v svoj srednjeročni program dela tudi nalogo z naslovom Pohvalna priznanja TOZD, ki posredno ali neposredno zadovoljujejo interese potrošnikov. Podrobna merila še niso izdelana, načelno pa pripadajo priznanja delavcem TOZD za kulturno postrežbo, za dobre poslovne običaje, za učinkovitost notranje kontrole kvalitete, za učinkovito službo reklamacij, za sistematsko izvajanje ukrepov, s katerimi bi preprečevali oškodovanje in prikrajševanje potrošnikov pri količini, kvaliteti in cenah, nadalje za sodelovanje delegata TOZD na zboru in na sejah svetov potrošnikov in še za vrsto dobrih lastnosti temeljne organizacije združenega dela.

V marcu so v Novih Jaršah nastale izjemne okoliščine glede preskrbe z živili zaradi obnavljanja naselja najbližje prodajalne. Za 6000 prebivalcev je od 8. marca dalje nastalo vprašanje oskrbe z živili. Del oskrbe z mesom je rešila novomeška zadruga Krka, del oskrbe s kruhom in mlekom pa prodajalni Mercator, ki stoji na začetku naselja ob Šmartinski c. 105. Promet se je nenadoma zelo povečal in presegel zmogljivost osebja. Toda kljub temu so delavke in delavci te prodajalne zelo vestno in kulturno opravljali svoje delo in so se potrudili, da bi ustregli. Zaupanje potrošnikov do delavk in delavcev v tej trgovini je dalo svetu potrošnikov osnovo za javno pohvalno priznanje. Tako so na seji 30. marca v prisotnosti delegatov TOZD Mercator in TOZD Emona sklepali o upravičenosti javne pohvale. Sklep potrošniškega sveta sta potrdili tudi obe delegacij.

Prek našega časopisa izrekamo javno priznanje delavkam in delavcem prodajalne Mercator na Šmartinski 105 za kulturno postrežbo, za spoštovanje dobrih poslovnih običajev, za poslovno moralo in za sodelovanje delegatov TOZD na zborih potrošnikov in na sejah svetov potrošnikov.

inž. DANICA HONZAK

OBRTNIKI DRŽIJO BESEDO

V prejšnji številki Naše skupnosti smo pisali o kritičnem stanju občinskega otroškega počitniškega doma v Zambratiji, o katerem so razpravljali tudi delegati na seji občinske skupščine dne 26. februarja in na kateri je delegat delavcev v zasebni obrti izrazil pripravljenost za prostovoljno opravilo nekaterih obrtniških del od sanacij doma.

Sedaj smo zvedeli, da so se obrtniki v združenju *odločili*, da brezplačno opravijo vsa obrtniška dela na počitniškem domu, plačati bo treba le material in nekaj delavcev, ki bodo v pomoč.

Združenje poziva vse obrtnike, da s prispevki čimprej omogočijo to akcijo. Med obrtniki pa je slišati tudi predloge, da bi prevzeli nad domom patronat. To so seveda še osamljene pobude, o katerih pa bodo razpravljali na prvi seji združenja.

Mislimo, da tako razumevajoč odnos samostojnih obrtnikov v komajda ustanovljenem združenju ni potrebno posebej komentirati.

S. G.

KAKŠEN NAJ BO SAMOUPRAVNI SPORAZUM O TEMELJIH SREDNJEROČNEGA PROGRAMA RAZVOJA KS

V aprilu in delno v maju je treba glede na 2. in 18. člen zakona o temeljih sistema družbenega načrtovanja sprejeti samoupravni sporazum, s katerim se delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti na eni strani in organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije in skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in krajevna konferenca SZDL na drugi strani dogovorijo, kako bodo zagotovili skladen srednjeročni razvoj krajevne skupnosti.

Samoupravni sporazum mora določati skupne cilje za obdobje 1976–1980, temeljne elemente sporazumevanja kot skupne interese udeležencev sporazuma in obveznosti pri izpolnjevanju srednjeročnega programa krajevne skupnosti. V mislim imam posamezne krajevne skupnosti, organizacije združenega dela in druge z območja KS in občinske SIS, ki v svojih programih načrtujejo za posamezne krajevne skupnosti oziroma smo se na koordinaciji v marcu tako dogovorili.

Temeljni cilji srednjeročnega razvoja oziroma programa so vsi tisti, ki o dobili potrditev na zborih delovnih ljudi in občanov in ki so na koordinaciji dobili „zeleno luč" z zagotovitvijo finančnih sredstev za uvrstitve v občinski srednjeročni načrt. Izvzete so dejavnosti, ki ih bo krajevna skupnost lahko sama financirala ter se zato vsekakor vpišejo med temeljne cilje z navedbo lastnih finančnih sredstev. Zato bomo v samoupravni sporazum napisali: razširitev materialne osnove in drugih možnosti za dvig družbenega standarda in vzgoje in izobraževanja, socialnega varstva, zdravstva, kulture, telesne kulture, komunalne dejavnosti, trgovine; graditev družbenega centra, aktivizacija krajanov za delo v krajevni samoupravi, sodelovanje in tesnejša povezava združenega dela in KS, varstvo naravnega okolja itd., skratka zapisali bomo vse skupne cilje, ki jih moramo doseči v naslednjem obdobju in smo jih delno razčistili tudi s tozdi iz območja KS.

Kot temeljni elementi sporazumevanja med podpisniki samoupravnega sporazuma bodo navedena določila o vlogi in odgovornosti sveta krajevne skupnosti kot nosilca izvajanja srednjeročnega programa ter vloga krajevne konference SZDL, ki bo z javnimi razpravami in drugimi oblikami političnega dela podpirala in usmerjala izvajanje srednjeročnega programa razvoja KS. ŠZDL bo mobilizator, da v srednjeročnem obdobju dosežemo 10-odstotno aktivno vključitev krajanov v krajevni samoupravi po ustavnih načelih. Nadalje bomo opredelili zavezanost vseh samoupravnih interesnih skupnosti v občini, ki glede na dejavnost kot nosilci v svojih srednjeročnih programih zagotavljajo potrebna finančna sredstva. Njihovi programi, kar smo ugotovili na zadnji koordinaciji, pa morajo še tako pokrivati dejavnost v občini, oziroma konkretno posamezne krajevne skupnosti. Naj omenim komunalno interesno skupnost, ki sicer še ni ustanovljena, bo pa imela pomembno vlogo pri reševanju komunalne infrastrukture v občini, oziroma v krajevnih skupnostih. Samoupravna stanovanjska skupnost bo morala kot nosilec gradnje stanovanja oz. novih sosesk narediti program gradnje družbenih centrov v KS, ker edina ni bila prisotna na koordinaciji. Organizacije združenega dela in druge se zavezujejo, da bodo vsako leto prispevale v skladu s samoupravnim sporazumom o načinu združevanja in uporabe sredstev za KS – določeno vsoto za vsakega zaposlenega delavca po kraju bivališča. Seveda bodo predhodno vsako leto posebej obravnavali program dela tiste krajevne skupnosti in ga lahko dopolnjevali s svojimi pripombami.

Kot tretje bomo v samoupravni sporazum navedli še obveznosti udeležencev pri izpolnjevanju srednjeročnega programa KS. Zavzemati se bomo morali, da s polno odgovornostjo usklajujemo in sprejemamo letne programe srednjeročnega razvoja. Po potrebi jih bomo dopolnjevali in bo lahko vsak podpisnik pobudnik za morebitne spremembe. Seveda moramo navesti v samoupravni sporazum tudi sankcije, če posamezni udeleženci kršijo sprejeta določila. Najbolj prav bo, če uporabimo določbe zveznega zakona, ki veljajo za samoupravne sporazume. Samoupravni sporazum bo začel seveda veljati po podpisu udeležencev. Kot osnutek smo ga dolžni dati v javno razpravo tako krajanom kot delovnim ljudem v TOZD in drugim, da se prek njih sporazum potrdi, razširi, spremeni in hkrati dosežemo začetno informiranost vseh podpisnikov.

Ob koncu bi ponovno načel staro temo, to je združevanje sredstev KS in solidarnostno prelivanje, ozirima določitev prioritetnih nalog, kar naj bi izvedli prek zbora KS pri občinski skupščini in ob koncu sprejeli konkretni samoupravni sporazum. Tudi to nalogo bi namreč morali izpeljati še v fazi dogovarjanja in sprejemanja srednjeročnih programov razvoja KS. Občinska konferenca SZDL je že napravila prvi korak, zato so sedaj na potezi sveti krajevnih skupnosti skupaj z obema delegacijama.

LEOPOLD KOS

NA OBISKU V KOLINSKI

ZLATA ROKA SAMOUPRAVLJAVKE

Mati, žena, delavka, naša samoupravljavka – današnja žena, za katero bi lahko trdili, da podpira skoraj vse štiri hišne vogale, da je njena vloga, v naši socialistični družbi velika in pomembna in vsak dan zahtevnejša, da kljub bremenu in še vedno nepopolni enakopravnosti z moškim išče, daje, zahteva svoje – ta naša žena kljub vsem svojim vlogam, še najde čas, da se vključi tudi na področje teritorialne in civilne obrambe v svoji delovni organizaciji ali v krajevni skupnosti, da pokaže, kako lahko nadaljujemo z našo tradicijo iz velike jugoslovanske revolucije, ko so borke, partizanke, enako kot drugi brez strahu šle v boj . . .

Obiskali smo delavke v Kolinski, delavke v prehrambeni industriji, saj bo njihova vloga pomembna in zelo odgovorna, če bi kdajkoli prišlo do vojne ali kake druge nesreče . . .

DELAVCI ZA ENOTE

O vključevanju delavk na področju teritorialne in civilne obrambe v HP Kolinska mi je Anica Bevc, pomočnica načelnika štaba za operativne in učne zadeve ter tudi kadrovska delavka Kolinske povedala:

„Sedaj imam funkcijo pomočnice načelnika štaba in sem tudi samo neke vrste začetnik, kajti v naši DO smo začeli aktivneje delovati pred dvema letoma in ko smo dobili v pomoč obrambnega referenta Vilija Gvardijančiča, sem najprj opravila tečaj za prvo pomoč in začela delati, zbirati delavce: moške in ženske za tečaje, za enote."

Imela sem pripravljenih veliko vprašanj zanjo, ker sem pričakovala bolj problematično situacijo glede vključevanja žensk v tečaje ali na področje teritorialne in civilne zaščite. Anica Bevc pa mi je predstavila popolnoma drugo sliko. Dejala je: „Pri nas je zaposlenih okoli 60 % žensk in 40 % moških. Seveda je število aktivnih moških v civilni zaščiti večje, toda zadnje čase se stvari spreminjajo, da sem še sama presenečena: naša delavka se ne upira temu, da jo skoraj obvezno vključujemo v tečaje prve pomoči in v enote civilne zaščite. Sicer pa, ko iščemo ljudi za enote, vedno gledamo, v kakšnih razmerah so: ali imajo družino, otroke v vrtcih, kakšno je zdravstveno stanje . . ."

Kolinska je napela vse moči, da bi pomagala svojim delavcem in delavkam. Dala je denar za otroške vrtce, tako bodo žene razbremenjene; ustanovili so športno društvo, ki aktivno dela in je velikega pomena za kondicijo in ne samo za občasno rekreiranje. V kratkem času pa bodo ženske v Kolinski dobile popolnoma samostojno ginekološko ambulanto, kjer se bodo zdravile hitro in brez čakanja.

ENAKOPRAVNO IN BREZ TEŽAV

Delo v Kolinski poteka v treh izmenah – enako za moškega kot za žensko. Razmerje med moškim in ženskami v ZK in v samoupravnih organih je še vedno tako, da je premoč na moški strani. Toda ko so oktobra lani organizirali v sodelovanju s KS Zelena jama prvo vajo (prej so bile na 90-urnem tečaju prve pomoči v organizaciji delavske univerze Borisa Kidriča), so delavke Kolinske presenetile s svojo resnostjo, pripravljenostjo, spretnostjo . .

„To je morda vplivalo tudi na druge žene, jih pritegnilo, da so bile pripravljene," je dejala tovarišica Bevc.

PRVA ŽENSKA GASILSKA ENOTA

Kolinska je zelo stara tovarna, okoli 68 let. Nekatera njena poslopja so lesena in obstaja nevarnost požara. Nujna potreba, da bi imeli zaradi ogroženosti objektov čimveč ljudi pripravljenih ravnati z aparati za gašenje ja narekovala in rodila zamisel, da so poleg že obstoječe gasilske enote ustanovile še eno 13-članško žensko ekipo, ki njene članice že obiskujejo prve ure tečaja. Nekatere od njih so spregovorile o tem.

Marija Bajič – socialna delavka, samska: „Ko so nas sklicali in nam povedali, da želijo ustanoviti žensko gasilsko enoti, mi je šlo kar na smeh? Saj bi najbrž še marsikomu! Potem pa, ko smo opravili vajo o prvi pomoči in ko sem videla, da smo ženske spretnejše, gib čnejše, sem tudi sama pristopila k stvari z vsem zanimanjem. Ženska gasilska enota! Zakaj pa ne! V tej naši skupini, kjer niha starost okoli 35. leta, so ženske iz raznih oddelkov. Moram povudariti, da so delavke iz proizvodnje živahnejše, bolj zainteresirane, polne neke energije . . . in res ne vidim razloga, da ne bi naša skupina uspela in se odrezala enako kot moška."

Delavka iz proizvodnje Slava Zinko: „Meni se ni zdelo nič smešno, ko so me določili za žensko gasilsko enoto – čeprav sem mati samohranilka in sem se že angažirala tudi na drugih področjih v DO, saj lahko trdim, da se vedno najde čas še za kaj drugega, kar je velikega pomena za vsakdanje življenje! Prej se mi niti sanjalo ni, kakšne so gasilske naprave, kaj je prva pomoč . . . sedaj pa sama čutim, da sem veliko donesla in da to lahko vedno uporabim."

Tudi nekatere druge, ki so že opravile prve tečaje, so povedale nekaj podobnega. Niti ena se ni upirala.

Iva Antonijević, delavka iz tiskarne, ki je zaposlena v Kolinski že dvajset let, je dejala: „Vse so povabili na tečaje, vključevali v enote, samo mene niso. Zato sem pokeicala tovarišico Bevc in sem jo vprašala: Zakaj mene ne dajo nikamor? Rada bi delala, obiskovala tečaj! Potem mi je razložila, da bčm prišla tudi jaz na vrsto. Nekje moraš sodelovati na področju civilne zaščite. To se mi zdi skoraj nujno."

Kolinska tovarna hranil, ki je sestavljena iz treh TOZD v Ljubljani in dveh TOZD zunaj nje (Mirna in Seovenj gradec) bi imela zelč pomembnč vlogo v morebitni nevarnosti. Zato je tudi funkcija njenih odborov nadvse pomembna. Tovariš Gvardijančič, referent za obrambo, je dejal: „V morebitni vojni vodi tovarno ljudsko odpor. Tudi vse naloge so razporejene po TOZD in je njihovo delo skupno Če pa je kak TOZD zunaj občine, denimo v Slovenjem gradcu, potem ima samostojno obrambni načrt štab civilne zaščite pa je spet podrejen ljudskemu odboru ker od njega dobiva direktive . . ."

Torej delajo! Lahko bi mirno rekli, da aktivno delajo, posega, vključujejo, čeprav ni vse čisto in kristalno. Še vedno so problemi, ki ovirajo delo in se jih ne da odstraniti čez noč Treba je nabavljati moderne aparature, ki hitro lahko spe zastarijo, graditi vrtce, šole, da jati prispevke in še ta stabiliza cijski trenutek!

Toda v Kolinski se trudijo na vsak način omogočiti delavcem da se vključujejo in jih skušajo po eni strani razbremeniti, po drugi pa spet aktivirati.

ANA MARJANOVIČ